

Prædiken til 2. påskedag 2021

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Lukas:

Men samme dag var to af disciplene på vej til en landsby, som ligger tres stadier fra Jerusalem og hedder Emmaus; de talte med hinanden om alt det, som var sket. Og det skete, mens de gik og talte sammen og drøftede det indbyrdes, kom Jesus selv og slog følge med dem. Men deres øjne holdtes til, så de ikke genkendte ham. Han spurgte dem: »Hvad er det, I går og drøfter med hinanden?« De standsede og så bedrøvede ud, og den ene af dem, Kleofas hed han, svarede: »Er du den eneste tilrejsende i Jerusalem, der ikke ved, hvad der er sket i byen i disse dage?« »Hvad da?« spurgte han. De svarede: »Det med Jesus fra Nazaret, som var en profet, mægtig i gerning og ord over for Gud og hele folket – hvordan vore ypperstepræster og rådsherrer har udleveret ham til dødsstraf og korsfæstet ham. Og vi havde håbet, at det var ham, der skulle forløse Israel. Men til alt dette kommer, at det i dag er tredje dag, siden det skete. Og nu har nogle af kvinderne iblandt os forfærdet os; de var tidligt i morges ude ved graven, men fandt ikke hans legeme og kom tilbage og fortalte, at de i et syn havde set engle, som sagde, at han lever. Nogle af dem, der er sammen med os, gik så ud til graven og fandt det sådan, som kvinderne havde sagt, men ham selv så de ikke.«

Da sagde han til dem: »I uforstandige, så tungnemme til at tro på alt det, profeterne har talt. Skulle Kristus ikke lide dette og

gå ind til sin herlighed?» Og han begyndte med Moses og alle profeterne og udlagde for dem, hvad der stod om ham i alle Skrifterne.

De var næsten fremme ved den landsby, de var på vej til, og Jesus lod, som om han ville gå videre. Men de holdt ham tilbage og sagde: »Bliv hos os! Det er snart aften, og dagen er allerede gået på hæld.« Så gik han med ind for at blive hos dem. Og mens han sad til bords sammen med dem, tog han brødet, velsignede og brød det og gav dem det. Da åbnedes deres øjne, og de genkendte ham; men så blev han usynlig for dem. De sagde til hinanden: »Brændte vore hjerter ikke i os, mens han talte til os på vejen og åbnede Skrifterne for os?«

Og de brød op med det samme og vendte tilbage til Jerusalem, hvor de fandt de elleve og alle de andre forsamlet, som sagde: »Herren er virkelig opstået, og han er set af Simon.« Selv fortalte de, hvad der var sket på vejen, og hvordan de havde genkendt ham, da han brød brødet. Amen

Der er meget som først går op for os, når vi ser tilbage. I nuet sker det bare med os og omkring os – først bagefter kan vi begynde at lægge to og to sammen og forstå. Hvad det egentlig var vi så og oplevede. Og hvordan det påvirkede og forandrede

os undervejs. Vi lever forlæns, men forstår baglæns, som det siges – aldrig modsat.

Så livet er en konstant læreproces. En konstant erkendelse af, at man ville have gjort så meget anderledes, hvis man blot tidligere havde forstået den rette sammenhæng.

Eller aldrig ville have sagt sådan og sådan, hvis man havde vidst hvor meget skade, som det kom til at gøre. Og man ville have skønnet meget mere på et møde eller en samtale – hvis man havde vist, at det skulle blive det sidste møde og den sidste samtale med det menneske.

Sådan står vi ofte alene tilbage og erkender, når et elsket menneske er gået bort. At nu er det uigenkaldeligt for sent. Nu ville vi give vores højre arm for at kunne skrue tiden tilbage og gøre om. Vise vores kærlighed tydeligere. Prioritere et besøg og en samtale. Spørge om dette eller hint, som vi nu aldrig vil finde svarene på.

Måske det cirka har været sådan de to disciple har haft det – på selve opstandelsesdagen – på vandringen mod Emmaus.

De har oplevet nok til et helt liv – gennem den sidste uges intense begivenheder i Jerusalem – begyndende med Jesu indtog palmesøndag, indstiftelsen af nadveren og fodvaskningen skærtorsdag, hans død langfredag – og nu disse forvirrende meldinger om, at han skal være opstået fra de døde igen.

Det må have været en fuldstændig vanvittig rutsjebanetur – for alle som kendte og holdt af Jesus – gennem de mest skelsættende, men også ubærlige oplevelser – og de vildeste følelser – af både kærlighed og glæde og stolthed, over angst og uro og nederlag.

For da Jesus havde allermest brug for sine venner i Getsemane have faldt de i søvn. Og da han hang på korset, døde han næsten helt alene.

Så at være hans ven kom til at kræve mere af dem, end de havde mod og kræfter og tro til.

Og nu går de så her og kigger tilbage. Og forsøger at komme overens med og forstå det, der skete. Og finde deres egen plads i forhold til det.

Og da er det, at Jesus kommer og slår følge med dem. Så dagligdags. Som så mange gange før. Dette følge og venskab, som de var blevet fuldstændig afhængige af. Men denne gang er alligevel noget forandret. For de kan ikke genkende ham.

Godt nok indtager han straks den samme rolle i deres relation, som vanligt. Det er ham, der udlægger og forklarer. Og dem, der stiller spørgsmål og får svar.

Først da han ved aftensmaden bryder brødet og velsigner det – som i nadverens indstiftelse skærtorsdag – falder skællet fra deres øjne og de genkender ham.

Men i samme nu er han borte. Og de må erkende, at endnu en gang forstår de først, da det er for sent. Først nu i tilbageblikket genkender de tegnet på hans nærvær: At deres hjerter brændte i dem, mens han udlagde skrifterne.

Men noget vigtigt er alligevel forandret i dem. For selv om de ikke længere kan se ham, føler de sig ikke forladte og alene mere. Den fortvivlelse og uro, som før fyldte det hele, er erstattet af en glæde og en lyst til at dele oplevelsen med andre. Så de er nødt til straks at bryde op og vende tilbage til Jerusalem, hvor de deler oplevelsen med de andre disciple. En proces og en glæde som sådan set bare er blevet ved og ved lige siden.

For hver gang vi fejrer gudstjeneste. Hver gang nadveren indstiftes. Hver gang der er dåb – eller jordpåkastelsen lyder over en kiste. Så deler vi opstandelseserfaringen og opstandeshåbet med hinanden.

Så er også vi en del af denne lange kæde af vidner – om en kærlighed, der holdt til både ondskab, lidelse og død – og som med opstandelsen er endnu stærkere end før: For nu ved vi, at end ikke døden vil kunne skille os ad.

Gennem de seneste måneder har jeg genlæst Sigrid Undsets store romanværk Kristin Lavransdatter, som foregår i 1300 tallets Norge.

Man følger Kristin fra hendes fødsel som datter af en storbonde i et godt og rigt hjem, over årene med barndom, forelskelse, giftermål og børnefødsler, til hun dør på et kloster som en gammel kvinde – sådan ca. på min alder – i 50'erne.

For dengang blev de fleste mennesker ikke ret gamle, livet var slidsomt og sygdomme og sår var let til døden – man var udsat på en helt måde dengang, end vi er i dag.

Derfor spillede troen og kirken også en helt anden rolle og behovet for at gøre bod og få tilgivelse – for man oplevede i høj grad sygdom og uheld som selvforskyldte – sendt af Gud som en straf eller noget man skulle lære af, før det var for sent.

Kristin forelsker sig i en anden mand end ham, som hun er forlovet med og som forældrene havde udvalgt til hende. Hun bliver også gravid med ham – så forlovelsen må afblæses og ægteskabet med barnets far bliver nu indgået med forældrenes nødtvungne accept – for at undgå skammen ved at være ugift mor. Nu må reddes hvad reddes kan.

Og selv om Kristin er dybt forelsket og får den mand, som hun vil have, så bliver graviditeten alligevel et helvede af angst;

– hun er sikker på at det barn, som hun føder vil være misdannet, som straf for hendes synd. At Gud helt sikkert har vendt ryggen til hende.

Så da hun alligevel får et sundt og raskt barn lagt i armene efter fødslen tør hun knapt tro sin lykke. Er Gud da alligevel så god og nådig, at så stor end synd kan tilgives. Hun føler sig frisat – som har hun fået skænket livet på ny.

Påskens fortælling – fra Palmesøndag til opstandelsen påskedag er også en frisættelse. En vandring fra død mod liv. Fra skyld mod tilgivelse. Fra dom mod håb og ny begyndelse.

Det er fortællingen om en nådig og kærlig Gud. Som sendte sin søn for at dø med os – i solidaritet med denne menneskeliv, som rummer både glæder og sorger, sejre og nederlag.

Og som gennem Jesus vinder over døden og ondskaben påskemorgen for at sætte os fri og skænke os det liv, der er større end døden: Hvor fortiden ikke længere skal holde os fast. Hvor hver morgen er ny i hans nåde. Amen

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, Søn og Helligånd, du, som var, er og bliver, én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen.

Og lad os med apostlen tilønske hinanden: Vor Herre Jesu Kristi nåde, Guds kærlighed og Helligåndens fællesskab være med os alle. Amen